

ISBN: 978-625-7014-32-8

© 2018 Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.

Ketebe Yayınları: 244

Eleştirel Bir Giriş - 4

Proje Koordinasyon

Lütfi Sunar

Kapak

Harun Tan

Editör

Zeynep M. Kot Tan

Mizanpaj

Nilgün Sönmez

Düzeltili

Cihan Aldık

1. BASKI

Mart 2020
İstanbul

ketebe.com

Ketebe Yayınları

Sertifika No. 34989

Maltepe Mahallesi Fetih

Caddesi No: 6 Dk: 2

Topkapı 34010 İstanbul

Tel: 212.612 29 30

e-mail: ketebe@ketebe.com

Baskı ve Cilt

Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.

Cihangir Mah. Güvercin Cad.

No: 3/1 Baha İş Merkezi A Blok

Kat: 2 34310 Haramidere -

Avcılar / İstanbul Sertifika No: 44452

Tel: 212.412 17 00

© Eserin her hakkı anlaşmalı olarak Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A. Ş.'ne aittir. İzinsiz yayınlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Jacques Derrida
Felsefenin
Dekonstrüksiyonu

KASIM KÜÇÜKALP

KETEBE

Kasım Küçükcalp

1974 yılında Erzurum'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Bursa'da tamamladı. 1994 yılında girmiş olduğu Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'ni 1999 yılında bitirdi. 2000 yılında ise Bursa Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde Felsefe Tarihi Anabilim Dalı'nda hem yüksek lisans programına hem de araştırma görevlisi olarak fakülte'deki görevine başladı. Yüksek lisans çalışması olarak "Nietzsche'nin Postmodernizme Felsefe Bakımından Etkileri" başlıklı çalışmasını Prof. Dr. Ahmet Cevizci danışmanlığında 2002 yılında tamamladı. Doktorasını ise, yine aynı danışman hocanın rehberliğinde "Batı Felsefesinin Dekonstrüksiyonuna Yönelik İki Yaklaşım: Heidegger ve Derrida" konulu teziyle Şubat 2008 tarihinde tamamladı. Genelde modern ve çağdaş Kıta Avrupası felsefesi, özelde ise post-yapısalcı ve postmodern felsefeler üzerine ihtisas yapmış olan ve bu doğrultuda birçok kitap, makale, kitap bölümü ve ansiklopedi maddesi kaleme almış bulunan Küçükcalp, 2017 yılında profesör oldu. Küçükcalp, halen Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Felsefe Tarihi Anabilim Dalı'nda öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır.

İçindekiler

Önsöz	7
Giriş: Dekonstrüksiyonun Mantığı.....	11
Kronoloji.....	15
Hayatı ve Düşüncesinin Gelişimi	17
Bir Felsefe Yapma ve Düşünme Stratejisi Olarak Dekonstrüksiyon	25
Yapısalcılık ve Dekonstrüksiyon.....	41
Mevcudiyet Metafiziği ve Dekonstrüksiyon.....	69
Logos-Merkezcilik ve Dekonstrüksiyon	93
Hegel ve Husserl Felsefeleri Bağlamında Modern Metafiziğin Dekonstrüksiyonu	121
Etik ve Politik İmaları Açısından Dekonstrüksiyon.....	141
Sözlük.....	153
İleri Okuma Önerileri	163
Kaynakça.....	165
Dizin.....	171

Önsöz

Modern düşüncenin de içerisinde bulunduğu Batı metafizik geleneğine hâkim olan düşünme biçiminin en belirgin karakteristikleri, hümanizm, rasyonalizm, özcülük, teorik bakış açısı ve düalistik mantıktır. Daha başlangıcından itibaren insan aklı ve düşüncesini temel referans ve haklılaştırma zemini olarak kabul eden Batı metafizik geleneğinin insanı, gerçeklik-görünüş, episteme-doksa, form-madde, numen-fenomen, değer-olgu, özne-nesne gibi ayrımlar yoluyla tarih-dışı, ezeli, ebedi, değişmez ve mutlak bir hakikatle buluşturmayı, özellikle Aristoteles'ten beri, kendisine görev olarak bildiği söylenebilir. Söz konusu düşünce geleneğinin en radikal boyuta taşınması ise, aşkın hakikat fikrinin büsbütün yitirildiği ve yerine, rasyonel ve bilimsel kesinlik fikriyle tebarüz eden bir hakikat anlayışının ikame edildiği modern düşünce ile olmuştur.

Hakikatin âdeta beşerî özneye ait düşüncenin sınırlarına referansla tayin edildiği bu düşünce tarzı içerisinde, varlık ve hakikat de beşerî epistemik pratik tarafından inşa edilen bir mahiyete ulaşmıştır. Bununla paralel olarak, metafiziksel düşünce tarzı içerisinde ortaya koyulan tüm epistemik hakikat

iddialarının, aynı zamanda düşünce konusu kılınan varlıklara yönelik epistemik bir müdahale olması nedeniyle bu iddialar, kaçınılmaz bir biçimde metafiziksel bir şiddeti de beraberinde getirmiştir. Söz konusu şiddet, varlıkların özlerinin rasyonel bir dile tercüme çabasına bağlı olarak, soruşturma konusu kılınan varlığı, başka türlü olma imkânından mahrum eden ve onu özü itibariyle yeniden inşa eden epistemik bir söylem pratiği ile meşrulaştırılmıştır. Tam da bu nedenle metafiziğe ait düşünce tarzlarınca ortaya konulan bütün düalist ayrımların, taraflardan birinin, diğerinin lehine ikincil veya türevsel kılınmak suretiyle değer kaybına uğratıldığı şiddet formlarına karşılık geldiği söylenebilir.

Bu çalışma, 'fark'a yönelik külli bir tahammülsüzlük içerisinde olup, savunduğu düalist ayrımlar yoluyla fark ve farklılığı kategori dışı bırakmayı meşrulaştıran söz konusu hümanistik metafiziklerde ortaya konulan özcü, mutlakçı ve evrenselci hakikat telakkilerine karşıt bir biçimde, farka ve farklılığa ihtimamla tebarüz eden bir düşünme ve anlama kaygısı içerisinde olduğunu düşündüğümüz Jacques Derrida'nın düşüncelerine odaklanmaktadır. Elbette son derece geniş ve çeşitlilik arz eden bir düşünce ufku içerisinde eser veren Derrida'yı tüm yönleriyle ele alıp, değerlendirmek, bu çalışmanın kapsamını ziyadesiyle aşan bir mahiyet arz etmektedir. Bununla birlikte bu çalışmanın, geliştirmiş olduğu dekonstrüktif okuma stratejisiyle başta post-yapısalcı ve postmodern düşünürler olmak üzere, etik ve politik meselelerin başat bir konum teşkil ettiği çağdaş felsefeler için oldukça önemli bir referans kaynağı olan Derrida'yı, genel bir perspektif içerisinde de olsa, temel kavram ve düşünce pratikleriyle ele alma çabasında olduğu ifade edilmelidir.

Kuşkusuz her çalışma, tek bir müellif ismiyle anılacak olsa da, müellifin ilim ve fikir dünyasını besleyen, bu yönüyle de içerisinde en az müellif kadar takdir edilmeyi hak eden tarihsel bir

arka planın ürünüdür. Bu bağlamda, öğretmenlerim, hocalarım başta olmak üzere, çocukları okuyabilsinler diye memleketinden Bursa'ya bin bir meşakkat içerisinde göç eden anne ve babama, üzerimde tahminlerin çok ötesinde hakkı bulunan ustam ve ağabeyim Prof. Dr. Derda Küçükkalp'e, "iyiler çok yaşamaz" sözünü kanıtlarcasına genç denebilecek bir yaşta rahmet-i Rahman'a kavuşmuş olan ve sadece danışmanlığımı yürüttüğü lisansüstü eğitim sürecinde değil, bir ağabey ve dost olarak da gölgesini üzerimde her daim hissettiğim rahmetli hocam Prof. Dr. Ahmet Cevizci'ye, son okumasını oldukça titiz bir şekilde yapmak suretiyle metnin bu hali almasında katkısı olan Dr. Zeynep Kot'a, varlıklarından ötürü sürekli Rabbim'e şükrettiğim, eşim Fadime Küçükkalp ve çocuklarım Yusuf ve Esra'ya, son olarak ise, bu çalışmanın da içinde bulunduğu projenin editörlüğünü yürüten ve metni dakik bir okuma süzgecinden geçiren çok kıymetli kardeşim Doç. Dr. Lütfi Sunar'a en kalbi duygularıyla teşekkür ediyorum, Allah'tan bu çalışmayı hayırlara vesile kılmasını niyaz ediyorum.

Kasım Küçükkalp

Bursa/Ocak 2020